

ZZZZZZZZZZ

Pärnu maakond, Tori vald, ZZZZZZ'(ZZZZZ:ZZZ:ZZZZ) omanik

ETTEKIRJUTUS

RESOLUTSIOON:

Korrakaitseaduse (KorS) § 28 lg 1, ehitusseadustiku (EhS) § 70 lg 2 p 2, § 130 lg 7 ja § 132 lg 3 punkti 1 alusel teeb Maanteeamet ZZZZZZZZZZ-ile, isikukood ZZZZZZZZZZZ, täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse:

1. Lõpetada riigitee nr 59 Pärnu - Tori km-l ZZZZ (vasakul pool teed) tee kaitsevööndi nõuete rikkumine ning likvideerida tee kaitsevööndisse ning riigi teemaale ehitusloata rajatud mahaõit.
2. Määrán ettekirjutuse täitmise tähtajaks 17.11.2019.a.

SUNNIRAHA HOIATUS:

Ettekirjutuse täitmata jätmise korral määrab Maanteeamet EhS § 133 alusel **sunriraha 1000 eurot**.

Sunniraha võib määrata korduvalt, kuni ettekirjutus on täidetud. Kui isik ei tasu sunniraha, edastatakse see kohtutäiturile täitemenetluse alustamiseks. Sel juhul lisanduvad sunnirahale kohtutäituri tasu ja muud täitekulud.

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Ettekirjutuse peale on 30 päeva jooksul võimalik esitada vaie Maanteeametisse haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebus Tallinna Halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

1. Asjaolud ja õiguslikud põhjendused

- 1.1. Maanteeamet tuvastas 15.10.2019.a paikvaatlusel, et riigiteel nr 59 Pärnu - Tori km-l ZZZZ (vasakul pool teed, „ZZZ“ ZZZZZZZZZZZ laienduse kohale) rajatakse tee kaitsevööndisse ning riigimaale mahaõitu. Mahaõit asub ZZZZZZZ (ZZZZZ:ZZZ:ZZZZ) kinnistul (registriosa nr ZZZZZZZ) ja ulatub kuni riigitee nr 59 Pärnu – Tori (ZZZZZ:ZZZ:ZZZZ) km ZZZZ vasakpoolse tugipeenrani, ZZZZZZZ ZZZ laienduse kohal. Mahaõidu ehitamise käigus on riigimaal paigaldatud mustast plastist truubitoru ja ehitatud mahaõidu mulle ehitusjäätmetest ning ZZZZZ kinnistul avalikult kasutatava tee kaitsevööndis eemaldatud pinnast. Paikvaatluse kohta on koostatud protokoll.
- 1.2. Mahaõidu rajamisel on tegemist tee ehitamisega EhS § 4 lg 1 mõistes. Ehitamine on ehitamise püstitamine, rajamine, paigaldamine, lammutamine ja muu ehitamisega seonduv tegevus. Ehitamine on ka pinnase või katendi ümberpaigutamine sellises ulatuses, millel on oluline püsiv mõju ümbritsevale keskkonnale ja funktsionaalne seos ehitisega. Ehitusluba on nõutav ehitusseadustiku lisas 1 nimetatud juhtudel, sh. avalikult kasutatava tee ehitamisel. Kuna kõnealune mahaõit on rajatud osaliselt riigimaale, kus on avalikult kasutatav tee nr 59 Pärnu - Tori, on riigimaale rajatud mahaõidu osas tegemist avalikult kasutatava teega ning EhS Lisa 1 kohaselt peab selle ehitamiseks olema ehitusluba.

- 1.3. EhS § 70 lg 2 p 2 kohaselt on ehitise kaitsevööndis keelatud ehitada ehitusloakohustuslikku teist ehitist, sealhulgas eemaldada ning kuhjata pinnast. Ehitise kaitsevöönd on ehitisealune ning seda ümbritsev maa-ala, mille ulatuses on kinnisasja omanikul kohustus taluda võõrast ehitist ning mille piires on kinnisasja kasutamine ja sellel tegutsemine piiratud ohutuse ning ehitise toimivuse tagamiseks (Ehs § 70 lg 1 p 1). EhS § 70 lg 3 kohaselt võib kaitsevööndis kehtivatest piirangutest kõrvale kalduda kaitsevööndiga ehitise omaniku nõusolekul, kui see ei vähenda ehitise ohutust. Maanteeamet ei saa anda nõusolekut kaitsevööndis kehtivatest piirangutest kõrvale kaldumiseks, kuna see oleks vastuolus tee projekteerimismõistega (täiendavalt p 1.9).
- 1.4. Lisaks eelnevale tuleb EhS § 99 lg 3 kohaselt olemasoleva teega ühendamisel teehitusprojekt kooskõlastada tee omanikuga. Riigitee osas täidab omaniku ülesandeid Maanteeamet. Riigiteedega ühenduskohtades ohutuse tagamine (nagu avalikel teedel ohutu liikluse tagamine tervikuna) on Maanteeameti ülesanne. Maanteeametile ei ole esitatud mahasõidu projekti kooskõlastamiseks ning Maanteeamet ei ole ka andnud nõusolekut või luba selle rajamiseks.
- 1.5. ÜRO Majandus- ja Sotsiaalnõukogu poolt nimetatud maantee (edaspidi *Euroopa teedevõrgu maantee*) kaitsevööndi laius mõlemal pool äärmise sõiduraja välimisest servast on kuni 50 meetrit. Ülejäänud maanteed kaitsevööndi laius mõlemal pool äärmise sõiduraja välimisest servast on kuni 30 meetrit. Riigitee nr 59 Pärnu - Tori kaitsevööndi laius on 30 meetrit ning rajatud mahasõit asub maantee kaitsevööndis ning lisaks ka riigimaal, mille kasutamiseks isikul õiguslikku alust ei ole.
- 1.6. EhS § 71 lg 1 kohaselt on avalikult kasutatava tee kaitsevöönd teed ümbritsev maa-ala, mis tagab tee kaitse, teehoiu korraldamise, liiklusohutuse ning vähendab teelt lähtuvaid keskkonnakahjulikke ja inimestele ohtlikke mõjusid. Teel on kaitsevöönd, kui tee on avalikult kasutatav. Riigitee nr 59 Pärnu - Tori on avalikult kasutatav tee.
- 1.7. Kaitsevööndi ohutuse tagamise eesmärk on kahepoolne: ühest küljest on kaitsevööndi mõtte vältida ohtusid ehitisele, kuid teisalt on kaitsevööndi otstarbeks ka ehitisest endast lähtuvate ohtude vältimine ning nende realiseerumise riski vähendamine.
- 1.8. Teed on ette nähtud liiklemiseks ning liiklus teedel peab olema ohutu. Liikluse ohutuse ja sujuvuse tagamiseks peab sõidukijuhil olema sõidutee ja sellega külgneva ala ulatuses tagatud piisav nähtavus. Tee projekteerimismõist on samuti kehtestatud muuhulgas ka liiklusohutuse tagamiseks. Tee projekteerimismõiste p 5.2.1 kohaselt rajatakse ristumiskohad vabale hea nähtavusega alale ja sõidueesõigusega tee sirgele lõigule. Ristumiskohtadeks on ristmik ja mahasõit. Mahasõit on sõiduteega külgnevale alale, sissesõidu- ja sealt väljasõidutee. Kuna ehitatud mahasõit xxxxx kinnistule suubub riigiteele nr 59 Pärnu – Tori xxxxxxxx kohal, kus võib peatuda xxxx s.t piiratud nähtavusega kohas, siis ei ole riigiteele sõitmine ja sealt väljumine ohutu liiklejatele ning on vastuolus nimetatud punktiga. xxxxxxxxxxxx ehitatakse mahasõite erandlikes olukordades kui ei ole võimalik tagada juurdepääsu teega piirnevale kinnistule muud teed pidi. Tori Vallavalitsuse 17.10.2019 nähtub, et xxxxx kinnistu juurdepääs on xxxxxxx poolt s.t xxxxx tänavalt (kohalik tee nr xxxxxxx; km xxxx) ja uue (täiendava) mahasõidu rajamiseks ei ole Tori Vallavalitsus ehitusluba väljastanud.

- 1.9. EhS § 132 lg 3 punkti 1 kohaselt otsustab korrakaitseorgan ehitise lammutamise eelkõige, kui ehtis ei vasta ehitisele esitatavatele nõuetele ja nõuetele mittevastavusega kaasneb oluline või kõrgendatud oht. Mahasõidu likvideerimise nõue soodustab eesmärgi saavutamist, st ebaseadusliku ehituse kõrvaldamist ja liiklusohutuse tagamist vaidlusalusel teelõigul. Olukorras, kus omavoliliselt rajatud ebaseaduslik mahasõit on vastuolus tee projekteerimismõõtmega, ei ole võimalik kohaldada vähemkoormavaid meetmeid, kuivõrd projekteerimismõõtmega kohaselt ei ole võimalik mahasõitu selle praegusesse asukohta lubada, seega on tegemist vajaliku abinõuga. Taotletav eesmärk on mh tagada liiklusohutus vaidlusalusel teelõigul, liiklusohutus kui avalik huvi kaalub selgelt üles isiku huvi rajada mahasõit oma kinnistu teenindamiseks, kusjuures arvesse tuleb veel võtta asjaolu, et omanikul, kelle kinnisasjale puudub vajalik juurdepääs avalikult kasutatavalt teelt või kinnisasja eraldi seisvalt osalt, on õigus nõuda asjaõigusseaduse § 156 kohaselt juurdepääsu üle võõra kinnisasja. Karlimetsa kinnistuga piirneval Vildi kinnistul on juba mahasõit. Seega on lammutusettekirjutus käesoleval juhul vajalik, sobiv ja mõõdukas meede, kuivõrd ei esine vähemkoormavaid meetmeid, mida oleks võimalik kasutada sama eesmärgi saavutamiseks. Mahasõidu näol on tegemist nii formaalselt kui materiaalselt ebaseadusliku ehitisega: mahasõidu rajamiseks puudus ehitusluba ning sellist ehitusluba ei oleks ka võimalik väljastada.
- 1.10. Kuna xxxxx kinnistule kõnealuse mahasõidu rajamine on vastuolus EhS 38 lg 1 ja 2 ning 70 lg 2 p 2 ning projekteerimismõõtmega p 5.2.1, siis tuleb mahasõit likvideerida ning taastada olukord, mis oli enne mahasõidu ehitamist.
- 1.11. Haldusmenetluse seaduse (HMS) § 40 lg 1 kohaselt peab haldusorgan enne haldusakti (sh ettekirjutus) andmist andma isikule võimaluse esitada kirjalikus, suulisel või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited. xxxxxxxxxxxx andis 17.10.2019 selgituse (seletuskirja), et kohalikult omavalitsuselt saadud info kohaselt ei vaja ta tee rajamiseks oma kinnistul kaeveluba. Mõistis, et mahasõit ulatub riigiteeni (riigitee kinnistul) aga arvas, et kuna ta pinnast sealt ei eemalda, siis selle rajamiseks ta luba ega teeomaniku kooskõlastust ei vaja. xxxxxxxxxxxx kinnitab, et edaspidised plaanid ning projektid kooskõlastab eelnevalt Maanteeametiga ning likvideerib mahasõidu kuu aja jooksul.
- 1.12. EhS § 130 lg 7 järgi teostab Maanteeamet riiklikku järelevalvet avalikult kasutatava tee ehitamise, kohalike teede seisundinõuete ja riigiteede kaitsevööndi, kasutamise ja kaitse nõuete täitmise ning tee-ehitamise seotud ettevõtjate ning pädevale isikule esitatud nõuete täitmise üle.
- 1.13. Ilma ehitusloata tee kaitsevööndisse ning riigimaale mahasõidu rajamisega ning selle rajamise käigus pinnase eemaldamise on xxxxxxxxxxxx rikkunud kinnistu omanikuna ehitusseadustiku § 38 lg 1 ja 2, § 70 lg 2 p 2 nõudeid.

Ettekirjutuse koostaja:

Teet Sepp
Järelevalvespetsialist
Järelevalvekeskus, õigusosakond
/allkirjastatud digitaalselt/